

Kunnskapsdepartementet

Saksbehandler lcn
Vår dato 19.01.2015
Vår referanse 2014/403
Deres dato
Deres referanse

FUBs hørings svar – endringer i Barnehageloven 2014.

1. Oppfølging av meld. St. nr. 7 (2009-2010) gjennomgang av særlovshjemler for statlig tilsyn med kommunene.

FUB har tidligere uttalt seg om tilsyn i barnehager. I sitt hørings svar til **NOU 2012:1: Til beste for barna** skriver FUB om tilsyn: *FUB er opptatt av at det blir et tydelig skille mellom kommuneadministrasjon og tilsynsmyndigheten. Dagens ordning gir ikke tilstrekkelig avstand og habilitet i tilsynssaker, noe som svekker tilliten til og gjennomføringen av tilsynet. I mindre kommuner bør man samarbeide og utøve tilsyn for hverandre. Det er videre behov for generelt å styrke kompetanse og kapasitet for gjennomføring av tilsyn ved tilsynsmyndigheten. FUB mener det er viktig å avklare følgende:*

- *Hvem skal vite om tilsynet i forkant?*
- *Skal tilsynsrapporten distribueres som offentlig dokument bare på kommunens hjemmesider eller direkte til den enkelte foreldre i vedkommende barnehage?*
- *På hvilken måte kan foreldremedvirkning sikres ved tilsynet?*

Vedrørende forslag til ny lovtekst § 9 Statlig tilsyn:

FUB er kritisk til uavhengigheten i fylkesmannens tilsyn. FUB stiller seg undrende til om det forliggende forslag er det eneste grepet Kunnskapsdepartementet har tenkt å ta for å skape et mer uavhengig tilsyn med barnehagene. Etter FUBs oppfatning er det grundig dokumentert at sektoren trenger mer tilsyn og oppfølging enn hva som til nå er praktisert. Årsaken til dette er at det er

- mange eiere
- stort privat innslag
- ulik kompetanse blant eierne

- omfattende rolleblanding av eierrollene og aktørrollene
- omfattende endringer i sektoren siste 10 år, spesielt i forhold til den store utbyggingen av barnehager og flere kvalitetskrav til barnehagene
- en påviselig ujevn kvalitet i innholdet i barnehagen - både mellom kommuner og innenfor kommuner

FUB mener derfor at det fremlagte lovforslag ikke er tilstrekkelig for å løse utfordringene på dette området. Forslaget vil få liten praktisk betydning og løser ikke problematikken knyttet verken til tilsynets uavhengighet eller behovet for kvantitet i tilsynet, herunder også i tilsyn med aktørrollen/på tjenestestedene. FUB vil fremholde at dersom myndighetene ønsker en høyere og jevnere kvalitet i barnehagene, kan man ikke overlate sektoren til seg selv.

2. Forslag til endringer i barnehageloven § 2. Barnehagens innhold.

Generelt sett stiller FUB seg undrende til at Departementet har valgt å endre kun enkeltområder i barnehageloven i stedet for å igangsette en revidering av hele lovverket slik det tidligere er varslet og sett i forhold til NOU 2012:1: Barnets beste. FUB mener det er mange forhold i den nåværende barnehageloven som både må endres og revideres, bl.a. lovbestemmelser som sikrer barns rettigheter så som rett til et godt fysisk og psykososialt miljø, bedre barnehagelærerkompetanse, barns rett til å tilhøre en barnegruppe og rett til en forsvarlig størrelse på gruppene. Hensynet til barnas beste er heller ikke godt nok sikret i loven, og bør komme på plass før det brukes tid på andre endringer.

Vedrørende forslag til endringer i barnehageloven § 2. Barnehagens innhold:

FUB støtter forslaget om at barnehagen må dokumentere og vurdere iverksatte tiltak i barnehagen slik at det sikres et faglig fundert grunnlag for individuell tilrettelegging av det pedagogiske tilbudet. Dette er viktig for å sikre enkeltbarns trivsel og utvikling.

FUB mener samtidig at barnehagene må være restriktive til innsamling av dokumentasjon og at den dokumentasjon som innhentes er

nødvendig for og skal benyttes i arbeidet med å utvikle barnehagetilbudet - individuelt og generelt. FUB ser at dette er viktig for å kunne oppfylle barnehagens lovpålagte oppgaver og plikter fastsatt i barnehageloven §§ 1 og 2.

FUB mener det er helt nødvendig at foreldrene er informert om barnehagens dokumentasjon og hvorledes denne benyttes. Dette vil fremme et godt samarbeid og skape tillit mellom hjem og barnehage i tråd med barnehageloven § 1.

Ved videreformidling av informasjon om enkeltbarn til andre offentlige instanser, mener FUB at foreldrene som hovedregel alltid skal informeres, høres og gi sitt samtykke. Unntak gjelder ved melding til barnevernet ved mistanke om alvorlig omsorgssvikt, vold og seksuelle overgrep eller politianmeldelse. FUB mener det kan skape mistillit mellom hjem og barnehage og føre til et vanskelig samarbeid, dersom det ikke er en åpenhet og god informasjon mellom partene om innsamling, oppbevaring og bruk av personopplysningene.

Når det gjelder hva som skal dokumenteres og vurderes, har FUB i 2012 uttalt seg om bl.a. språkkartlegging gjennom innspill til Utdanningsdirektoratet. Dette på bakgrunn av Ekspertutvalgets vurdering av språkkartleggingsverktøy.

FUB mener at det kun er barnehagens arbeid med barna som skal dokumenteres, og ikke hva barna har lært eller deres fremgang. FUB mener man skal være varsomme med å innføre dokumentasjonsordninger som bryter med prinsippene om at opplæringen skal foregå ut fra den enkeltes evner og behov. Det kan være dokumentasjonsordninger hvor barn blir sammenlignet og diagnostisert ut fra en generell mal, som nettopp ikke fanger opp at barn har ulike vaner, forutsetninger og behov, og som dermed ikke formidler respekt for barnets menneskeverd.

FUB mener dessuten at valg av system, verktøy og observasjonsmetoder må gjøres av det pedagogiske personalet i den enkelte barnehage på grunnlag av faglige og lokale vurderinger, dette er allerede godt ivaretatt i nåværende Rammeplan. Det er viktig at valg av verktøy og metoder skjer i samarbeid og medvirkning med barnehageeier, slik at eier har en forankring til systemene barnehagene benytter seg av.

Krav om dokumentasjon og vurdering er allerede pålagt gjennom lov og forskrifter i barnehagen. FUB mener at før det skal arbeides mer

med retningslinjene for dokumentasjon og vurdering, bør barnehageloven sikres retningslinjer og kompetanse for dette arbeidet. Med dette mener FUB det bør det være tydelig krav til bemanning og at barnehagens kunnskaper om metodevalg og metodologi må sikres, før det gjøres endringer om bestemmelsene for dokumentasjon og vurdering. I motsatt fall vil kravet kunne skape forskjeller og ulikheter i stedet for å være et redskap til oppfølging for det enkelte barn.

Det er i dag store ulikheter i den faglige kompetanse i barnehagene og FUB er av den oppfatning at kompetansen er jevnt over for lav til å drive forsvarlig dokumentasjons- og vurderingsarbeid. De redskapene man har for dokumentasjon og vurdering per dato er heller ikke godt nok tilpasset barnehagebarn og arbeidet i barnehagen. Dessuten vil et lovpålagt dokumentasjonskrav skyve andre viktige arbeidsoppgaver til side og ta tid og oppmerksomhet bort fra barnehagelæreren.

FUB er også av den formening at fokus på individuell dokumentasjon og vurdering tar oppmerksomheten bort fra de betingelsene som skaper gode forutsetninger for læring: gruppa, relasjoner i lek, de voksnes tilstedeværelse og oppfølging av barns initiativ.

3. Forslag til endringer i barnehageloven §§ 17 og 18, § 24 (endringer i kursiv)

FUB støtter forslag til endringer i barnehageloven §§ 17, 18 og 24.

Med vennlig hilsen

Lena Jensen
leder

Lou Cathrin Norreen
seniorrådgiver